

Sakliste møte med biblioteklederne i BIBSYS- konsortiet 14. februar 2023

Sted: Nettmøte

Dato: 14. februar 2023

Tid: 12.00 – 13.30

BK-2023/01 Konstituering av møtet

BK-2023/02 Forslag til plan for anskaffelse av biblioteksystem

Saksdokument vedlagt

**BK-2023/03 Forslag til disponering av konsortiets
virksomhetskapital**

Saksdokument vedlagt

BK-2023/04 Forslag budsjett 2023

Saksdokument vedlagt

Til: Bibliotekledere i BIBSYS-konsortiet
Dato: 14. februar 2022
Saksansvarlig Vigdis N. Kvalheim
Saksbehandler Asbjørn Risan

BK-2023/02 Forslag til plan for anskaffelse av biblioteksystem

BIBSYS-konsortiet har en avtale med Ex Libris om leveranse av biblioteksystem og discovery-verktøy som løper ut 2025. Vedlagte notat gir en status for arbeidet med å sikre kvalitet, leveranse og kostnadseffektivitet i den videre leveranse av tjenestene, samt etterlevelse av Lov om offentlig anskaffelse, og forslag til dere prosess for å sikre en anskaffelse som er best egnet for konsortiet i årene som kommer.

Sikt foreslår at styret oppnevner en arbeidsgruppe som kan bistå Sikt i arbeidet med anskaffelsen av biblioteksystem. Arbeidsgruppen skal gi viktig brukerinnsett, planlegge aktiviteter som må gjennomføres, bidra til utforming av kravspesifikasjon og tildelingskriterier og levere innstilling på valg av leverandør til styret.

Det legges opp til at kravspesifikasjon og tildelingskriterier skal ferdigstilles 3. kvartal 2023 og anbudet kunngjøres i 4.kvartal. Forhandlinger og kontraktinngåelse bør gjennomføres tidlig i 2024.

Konsortiet inviteres til å diskutere og gi innspill til forlaget til organisering av videre prosess og den foreslåtte tidsplanen.

Dato: 08.02.2023

Forslag til plan for anskaffelsen

Anskaffelse av biblioteksystem: Plan for 2023

Bakgrunn

BIBSYS-konsortiet har en avtale med Ex Libris om leveranse av biblioteksystem og discovery-verktøy som løper ut 2025. For å sikre kvalitet, leveranse og kostnadseffektivitet i den videre leveranse av tjenestene, samt etterlevelse av Lov om offentlig anskaffelse, må det gjennomføres en anskaffelsesprosess for å vurdere hvilke(t) system(er) som er best egnet for konsortiet i årene som kommer.

Aktiviteter 2021

Brukertilfredshetsundersøkelsen

Styret for BIBSYS-konsortiet vedtok i styremøte 19.2.2021 å gjennomføre en brukertilfredshetsundersøkelse. Formålet med undersøkelsen var å kartlegge tilfredshet med dagens løsninger, belyse behov som ikke dekkes og å kunne bruke undersøkelsen til kartlegging av markedet i 2022.

20. mai 2021 vedtok styret å oppnevne en referansegruppe og en styringsgruppe for prosjekt "Veien videre", for å sikre et best mulig faglig grunnlag og forankring i styret for gjennomføringen av brukertilfredshetsundersøkelsen.

Vedtak:

Styret oppretter en referansegruppe og styringsgruppe for Veien videre.

Følgende ble oppnevnt som medlemmer i referansegruppen:

- Tone Christine Bøgh, Universitetet i Oslo
- Matthias Pintsch, Universitetet i Agder
- Pål Hermod Bakka, Universitet i Bergen
- Gustav Bolin, VID vitenskapelige høyskole
- Hallvard Mildestveit, Norges Miljø-og Biovitenskapelige Universitet (NMBU)
- Astrid Sandvik, NTNU
- Urd Hertzberg, Sykehuset Innlandet

Følgende ble oppnevnt som medlemmer i styringsgruppen:

- Sølvi Karlsen
- Johan Jørgensen

Undersøkelsen ble gjennomført ved utsending av spørreskjema til bibliotekansatte, publisering av lenke til spørreskjema i Oria for å nå sluttbrukere og ved intervjuer med brukere av biblioteksystemet og sluttbrukere.

Undersøkelsen har gitt nyttig brukerinnsikt på flere områder:

- Generelt er tilfredsheten med systemene god
- Det er identifisert områder som oppleves spesielt utfordrende.
- Konfigurering av Alma
- E-ressurser i Alma
- Alma Analytics
- Filtrering av søk i Oria

Resultatet fra brukertilfredshetsundersøkelsen ble presentert for konsortiet i et webinar 19.2.2022 og kan leses her: <https://sikt.no/veien-videre-bibliotek tjenester>. For å svare på utfordringene som ble avdekket i undersøkelsen, er det igangsatt et arbeid som ser på mulighetene for standardisering og forenkling av konfigurering, opprettet en interessegruppe for jobb med Analytics og en gruppe som skal identifisere problemområder ved jobbing med elektroniske ressurser.

Det er naturlig at funn fra undersøkelsen vil bli brukt i arbeidet med å utforme kravspesifikasjon og anbudsbrief.

Mikrostrategi

I forlengelsen av styremøte 30.11.2021 ble det gjennomført en mikrostrategi-workshop hvor styret deltok sammen med representanter for Sikt (da Unit), fasilitert av konsulentfirmaet PWC.

Overordnet formål med workshopen var å beskrive fremtidens bibliotektenester som et grunnlag for en fremtidig anskaffelse.

Workshopen inneholdt diskusjoner rundt følgende tema:

- Visjon og målbilde for fremtidens bibliotektenester
- Fremtidens tenester og brukere
- Handlingsrom: Muligheter og rammebetingelser

Deltakerne ble bedt om å reflektere over følgende spørsmål på forhånd:

- Hvordan ser vårt tenestetilbud ut om 3, 5 og 10 år?
- Hva vil våre brukere kreve av oss i fremtiden?
- Hva vil være de største utfordringene for oss i denne tidsrammen?

Workshopen ble avsluttet ved at det ble fremmet og votert over forslag til tiltak. Følgende tiltak fikk flest stemmer:

- Undersøke andre bransjers systemer
- Scenarioanalyse
- Vurdere eierskapsmodellen til konsortiet
- Videre oppfølging av brukertilfredshetsundersøkelsen

Aktiviteter 2022

I 2022 er følgende aktiviteter gjennomført:

- Scenario-analyse forecasting
- Request for Information (RFI)
- Andre sonderinger i markedet og informasjonsinnhenting

Scenario-analyse

En scenario-analyse består i hovedsak av to faser. En forecasting-fase hvor man ser på mulige fremtidsscenarioer i et kortere og lengre perspektiv og en back-casting fase hvor man ser på mulige tiltak og aktiviteter som kan bidra til å realisere et foretrukket scenario.

Forecasting-fasen av scenarioanalysen ble fasilitert av Sikt sin designlab. Styret oppnevnte følgende medlemmer fra konsortiet til en arbeidsgruppe for scenario-analysen:

- Urd Hertzberg (Sykehuset Innlandet)
- Kjersti Rustad (NB)
- Irene Eikefjord (UBB)
- Magnus Carlstrøm (UBO)

Fra seksjon for bibliotek tjenester deltok Fredrik Pettersen og Audun Skorstad.

Det ble gjennomført to workshops hvor designlabens representanter fasiliterte diskusjoner og man til slutt endte opp med tre mulige fremtidsscenarioer. Scenariene ble presentert på BIBSYS-konferansen 26.10.22 og i webinar 7.12.22¹.

Backcasting-fasen av scenarioanalysen har vært planlagt gjennomført våren 2023, men vi forslår at den utgår.

Request for information (RFI)

Styret oppnevnte medlemmer fra konsortiet til en arbeidsgruppe for RFI-arbeidet. Fra konsortiet deltok:

- Christine Rostgaard (UBO)
- Geir Nordanger (Stortingsbiblioteket)
- Malin Sofia Prytz (NB)
- Marion Mühlburger (UBB)
- Sølvi Karlsen (NTNU).

Fra Sikt deltok Frode Arntsen, Asbjørn Risan og Audun Skorstad, samt Lars Skogan og Odin Munkhaugen fra seksjon for anskaffelser og kontraktsforvaltning.

2.5.2022 publiserte Sikt en RFI². I tillegg ble det sendt en oppfordring til å svare på RFI til kjente systemleverandører som tilbyr relevant programvare til fagbibliotek. Alle leverandørene som leverte svar på RFI ble invitert til møter med arbeidsgruppen for å presentere sine løsninger og svare på spørsmål. Sluttrapport fra arbeidet skulle vært levert styret i løpet av 2022, men er forsinket på grunn av ressursituasjonen hos Sikt og forventes levert første kvartal 2023.

Andre sonderinger i markedet og informasjonsinnhenting

Det ble gjennomført et møte med Marshall Breeding. Breeding driver nettstedet librarytechnology.org og har stor oversikt over biblioteksystem-markedet. I møtet fikk vi betraktninger om markedet for biblioteksystemer. Videre gjennomførte Frode Arntsen flere samtaler med representanter for andre større konsortier i Europa for å få et inntrykk av hvilke vurderinger som gjøres i sammenlignbare organisasjoner.

Planer for 2023

Scenario-analyse – backcasting

I første fase av scenario-analysen ble det definert flere mulige fremtidsscenarioer for bibliotekene i kunnskapssektoren. Den neste fasen, skal definere hvordan vi kan ende opp i et foretrukket scenario og hvordan vi kan løse noen av de problemstillingene som blir skissert i scenariene. For å få et godt utbytte av scenarioanalysen er det avgjørende at våre kolleger i Sikts designlab kan bistå også i denne fasen av arbeidet. Sikts designlab er et team i Sikt som har ekspertise på blant annet designmetodikk.

Forventingen er at dette arbeidet vil kunne gi oss svar på brukernes fremtidige behov, noe som vil gi oss bedre forutsetninger for å gjennomføre en god anskaffelse. Imidlertid er det knyttet usikkerhet til hvor stor nytteverdien vil være. Sett i lys av denne usikkerheten og styrets ønske om å redusere kostnadene, foreslår vi å avslutte arbeidet på nåværende tidspunkt.

Kravspesifikasjon

Frem mot et anbud må vi bygge enda bedre innsikt i hvilke behov bibliotekene ser for seg vil være fremtredende i løpet av neste kontraktsperiode. Dette innsiktsarbeidet bør bygge på aktivitetene i 2021 og 2022 og vil gi konsortiet grunnlag til å definere kravspesifikasjon og tildelingskriterer i anbudet.

Sikt er avhengig av bred brukermedvirkning og god forankring i konsortiet i den videre prosessen. Vi foreslår at styret oppnevner en styringsgruppe og en arbeidsgruppe for dette arbeidet. Styringsgruppen kan være styre i sin helhet eller en mindre gruppe styremedlemmer. Faggruppens mandat og oppgaver må besluttes av styringsgruppen, men vi skisserer her noen områder og aktiviteter som kan være aktuelle:

- Bidra til brukerinnsikt på følgende områder
 - o Organisatoriske behov
 - o Funksjonelle behov
 - o Arbeidsflyter som må dekkes
 - o Ikke-funksjonelle behov*
- Bidra til utarbeidelse av kravspesifikasjon og vektning av kravene
- Bidra til utforming av tildelingskriterier for anbud
- Leverer innstilling på valg av leverandør til styringsgruppen

Gitt bredden i aktiviteter og områder er det tilrådelig med en bredt sammensatt arbeidsgruppe som består av både ledere, systemeksperter og ordinære brukere i tillegg til representanter for Sikt. Ulike institusjonstyper må være representert. Fra Sikt sin side vil Seksjon for anskaffelser og kontraktsforvaltning være viktige bidragsytere inn i arbeidet med å sikre god kvalitet på kravspesifikasjonen.

Faggruppene vil også være sentrale i forbindelse med utarbeidelse av de funksjonelle kravene innenfor de respektive fagfeltene.

* Ikke-funksjonelle behov kan for eksempel være informasjonssikkerhet, dataminimering eller responstid

Anbud / Request for purchase (RFP)

Gitt et systemskifte, må alle institusjoner være i gang med nytt biblioteksystem innen kontraktens utløp 31.12.2025. For å gjennomføre et trygt og forsvarlig systemskifte, bør det beregnes 18 måneder til migrering, konfigurering, opplæring og innføring. Derfor bør anbudsprosessen være avsluttet senest våren 2024. For å få tilstrekkelig tid til utforming av kunngjøringen, til at leverandørene kan levere tilbud og til forhandlinger bør denne prosessen starte senest høsten 2023.

Også på dette punktet er det forventet at vi vil trenge ressurser fra seksjon for anskaffelser og kontraktsforvaltning. Da produktområdet for bibliotek tjenester ikke har kompetanse og kapasitet på alle fagfelt, kan det også bli nødvendig å hente Sikt-interne eller eksterne ressurser på områder som prosjektledelse, anskaffelser, sikkerhet og jus.

Tidsplan

For å sikre at et eventuelt systemskifte kan gjennomføres på en trygg og god måte, bør arbeidet med kravspesifikasjon starte i andre kvartal i 2023.

Vi foreslår følgende tidsplan for arbeidet med ny anskaffelse:

Tidspunkt	Aktivitet	Kommentar
1. Kvartal 2023	<ul style="list-style-type: none">• RFI-rapport	
2. Kvartal 2023	<ul style="list-style-type: none">• Oppstart arbeid kravspesifikasjon	
3. Kvartal 2023	<ul style="list-style-type: none">• Fullføre kravspesifikasjon• Forberede kunngjøring av anbud	
4. Kvartal 2023	<ul style="list-style-type: none">• Kunngjøre anbud• Behandle responser	
2024	<ul style="list-style-type: none">• Forhandlinger• Inngå kontrakt	

Konklusjon

Sikt foreslår at styret oppnevner en styringsgruppe og arbeidsgruppe for anskaffelsen av biblioteksystem. Arbeidsgruppen skal gi viktig brukerinnsett, bidra med utforming av kravspesifikasjon og tildelingskriterier og levere innstilling på valg av leverandør til styringsgruppen.

Kravspesifikasjon og tildelingskriterier skal ferdigstilles 3. kvartal 2023 og anbudet kunngjøres i 4.kvartal. Forhandlinger og kontraktinngåelse bør gjennomføres tidlig i 2024.

Til: Bibliotekledere i BIBSYS-konsortiet
Dato: 14. februar 2022
Saksansvarlig Vigdis N. Kvalheim
Saksbehandler Asbjørn Risan

BK-2023/03 Forslag til disponering av konsortiets virksomhetskapital

BIBSYS-konsortiet består av 82 institusjoner som deler kostnadene til innkjøp, forvaltning, utvikling og drift av bibliotekjentene. Konsortiets økonomi forvaltes av Sikt, men er adskilt fra Sikt sitt virksomhetsbudsjett. Konsortiet er kontrahert med Ex Libris for leveranse av biblioteksystemer ut 2025.

Konsortiet har over tid bygget opp en virksomhetskapital for å ha en buffer for å kunne finansiere å større engangskostnader knyttet til innføring av moms, anskaffelsesprosess eller spesielle utviklingsbehov. Fra styrets side har usikkerheten knyttet til innføring av moms vært en hovedbegrunnelse for å etablere en slik buffer.

Sikt har gjort en intern vurdering av om merverdiavgift vil måtte innføres på tjenesten. Sikt sin vurdering er at så lenge konsortiene består i sin nåværende form så er dette utenfor definisjonen av økonomisk virksomhet, og vil derfor ikke være underlagt merverdiavgift. Merverdiavgift kan være en usikkerhet på lengre sikt, men ikke med tilbakevirkende kraft siden vi er en del av staten. Sikt anser det derfor som hensiktsmessig å bygge ned virksomhetskapitalen.

I dag er virksomhetskapital på ca. 14 millioner, dvs. 35% av den årlige omsetningen. Dette er et uforholdsmessig høyt beløp i forhold til behovet for frie midler i konsortiet. Det foreslås derfor en prosess for å tilbakeføre egenkapitalen i konsortiet til et hensiktsmessig nivå. Helt konkret foreslås det å se dette over to faser der man i fase I reduserer virksomhetskapitalen med 9 millioner over en treårs periode, og at man i fase II ser på hvilke behov man har etter 2025 når man er inne i en ny kontraktperiode.

Konsortiet inviteres til å diskutere og gi innspill til forslaget om disponering av virksomhetskapitalen.

Se vedlagte notat for detaljer.

Forslag til disponering av konsortiets virksomhetskapital

Innledning

BIBSYS-konsortiet består av 82 institusjoner som deler kostnadene til innkjøp, forvaltning, utvikling og drift av bibliotekjentene. Konsortiets økonomi forvaltes av Sikt, men er adskilt fra Sikt sitt virksomhetsbudsjett. Konsortiet er kontrahert med Ex Libris for leveranse av biblioteksystemer ut 2025.

Konsortiet har over tid bygget opp en virksomhetskapital for å ha en buffer for å kunne finansiere å større engangskostnader knyttet til innføring av moms, anskaffelsesprosess eller spesielle utviklingsbehov. Fra styrets side har usikkerheten knyttet til innføring av moms vært en hovedbegrunnelse for å etablere en slik buffer. Denne usikkerheten er fortsatt til stede.

I dag er virksomhetskapital på ca. 14 millioner, dvs. 35% av den årlige omsetningen. Dette er et uforholdsmessig høyt beløp i forhold til behovet for frie midler i konsortiet. Det foreslås derfor en prosess for å tilbakeføre egenkapitalen i konsortiet til et hensiktsmessig nivå. Helt konkret foreslås det å det i fase I å redusere virksomhetskapitalen med 9 millioner over en treårs periode. Det foreslås videre at konsortiet i fase II vurderer hvilken organisering og finansieringsmodell konsortiet vil være tjent med i den nye kontraktsperioden og hvilken bemanning det vil være behov for. For ny kontraktsperiode vil det dermed være nødvendig å se på avtaleverk, budsjett og kostnadsfordeling på nytt, og man kan ikke uten videre basere seg på tidligere års regnskap og budsjett.

Konsortiets medlemmer inviteres til å diskutere forslaget og komme med innspill til både til prosess for å redusere virksomhetskapital, behovet for og størrelsen på denne i årene som kommer.

Bakgrunn veksten i virksomhetskapitalen

Sikt har de senere årene gjennomført et større arbeid for å bli kvitt teknisk gjeld på egenutviklede programvare for bibliotekjentene. Eksempler på teknisk gjeld kan være utdaterte programvarebibliotek, bruk av eldre programmeringsspråk eller manglende dokumentasjon. Fornyingsarbeidet har vært løst igjennom nyutvikling, omskriving eller avvikling av eksisterende løsninger. Til dette arbeidet har det vært avsatt 2,5-4,0 millioner pr år siden 2020. En kombinasjon av at omskriving/nyskriving har blitt billigere enn planlagt og at vi ikke har hatt den kapasiteten vi har ønsket på utviklingssiden, har medført at forbruket på disse postene har vært ca. 1 million pr år lavere enn budsjettet i 2020 og 2021 og 2,8 millioner i 2022. Samtidig har Sikt og styret ønsket å beholde en viss risikokapital for å håndtere

usikkerhet knyttet til merverdiavgift på tjenesten. I tilfelle en innføring av merverdiavgift, er det vurdert som hensiktsmessig å motvirke prisøkningen ved forbruk av risikokapitalen.

Sykefravær, redusert stillingsbrøk og naturlig avgang

Flere langtidssykemeldinger har bidratt til et betydelig underforbruk på personalkostnader, noe som har påvirket resultatet, spesielt i 2022. I tillegg har to medarbeidere redusert sin stillingsandel til 80% og én har gått ned til 50%, samtidig som en medarbeider som gikk av med pensjon i 2021 ikke blitt erstattet. Det var planlagt rekruttering av to medarbeidere i 2022, men på grunn av sykefravær ble dette ikke gjennomført.

Kjøp av tjenester internt

Kostnader til bruk av kapasitet på innkjøp og designlab ble budsjettert inn i 2022-budsjettet, men disse midlene ble dekket sentralt av Sikt

Behovet for virksomhetskapskapital

Sikt har gjort en intern vurdering av om merverdiavgift vil måtte innføres på tjenesten. Sikt sin vurdering er at så lenge konsortiene består i sin nåværende form så er dette utenfor definisjonen av økonomisk virksomhet, og vil derfor ikke være underlagt merverdiavgift. Merverdiavgift kan være en usikkerhet på lengre sikt, men ikke med tilbakevirkende kraft siden vi er en del av staten. Sikt anser det derfor som hensiktsmessig å bygge ned virksomhetskapskapitalen.

Erfaringen fra sist systemskifte tilsier at det vil være nødvendig med en viss kapitalreserve for å kunne gjennomføre et eventuelt systemskifte på en trygg og forsvarlig måte. Det vil bli nødvendig å hente inn ressurser til å bistå med datamigrering, informasjonssikkerhet, konfigurering og opplæring. Videre må det påregnes at integrasjoner og annen programvare som ønskes videreført (for eksempel import av ansatte og studenter, Feide-pålogging og fjernlånstilpasninger) må skrives om og vil komme med en kostnad. Brorparten av de ekstraordinære kostnadene knyttet til dette arbeidet vil begynne å løpe etter at kontrakten er signert.

Vi foreslår derfor en to-steps tilnærming til reduksjon av virksomhetskapskapitalen

Fase I

Virksomhetskapskapitalen reduseres med 9 millioner i løpet av 2023-2025 fordelt på følgende måte:

År	Reduksjon i avgift	Drift/anskaffelsesprosessen
2023	2 500 000	500 000
2024	2 500 000	500 000

2025	2 500 000	500 000
Totalt	7 500 000	1 500 000

Vi foreslår at reduksjonen i innbetaling beregnes ved at årlig avgift for alle institusjoner reduseres med samme prosentandel som den årlige prisreduksjonen utgjør av driftsbudsjettet. For 2023 vil det utgjøre en reduksjon på ca. 6% pr deltaker i konsortiet.

I tilfelle et positivt resultat i et regnskapsår i denne perioden, foreslår vi at styret vurderer om virksomhetskapitalen skal økes, inngå i et satsningsområde eller om overskuddet skal trekkes fra institusjonenes innbetaling påfølgende år. Dersom det inngås kontrakt med nåværende leverandør og det ikke behøves midler til systemskifte, må styret ta stilling til hvordan gjenværende virksomhetskapital skal disponeres.

Fase II - Etter 2025

Når virksomhetskapitalen er redusert til et nivå som konsortiet anser rimelig, må budsjettet balanseres og den årlige reduksjonen tilpasses tjenestenivå.

Fra og med 2026 vil vi være på en ny kontrakt, enten med en ny leverandør eller med dagens leverandør. Det vil si at utgiftssiden på lisenskostnader og til en viss grad også driftssiden er ukjent. I den forbindelse er det naturlig å vurdere hvilken organisering og finansieringsmodell konsortiet vil være tjent med i den nye kontraktperioden og hvilken bemanning det vil være behov for. For ny kontraktperiode vil det dermed være nødvendig å se på avtaleverk, budsjett og kostnadsfordeling på nytt, og man kan ikke uten videre basere seg på tidligere års regnskap og budsjetter. Sikt vil gå i dialog med styret og konsortiet om dette.

Styret vil kunne gjøre justeringer i denne planen når fremtidige budsjetter skal vedtas dersom konsortiets behov skulle endre seg.

Til: Bibliotekledere i BIBSYS-konsortiet
Dato: 14. februar 2022
Saksansvarlig: Vigdis N. Kvalheim
Saksbehandler: Asbjørn Risan

BK-2023/03 Forslag budsjett 2023

Vedlagt følger forslag til budsjett for 2023, basert på de oppgaver Sikt utfører for konsortiet og prioriteringer for 2023. I arbeidet med forslag til budsjett har styret i flere omganger gitt innspill og kommentarer til foreløpige utkast. Sikt har også vært i møte med bibliotekdirektørene i BOTT, der tema var den økonomiske situasjonen i UH-sektoren, behovet for kostnadsreduksjoner og anskaffelsesprosessen.

På inntektssiden innebærer budsjettforslaget at den årlige avgiften reduseres med 4,7 millioner sammenlignet med innbetalingen for 2022.

På kostnadssiden er det en reduksjon på 2,8 millioner i forhold til det budsjettet som ble lagt frem for styret på møtet 9. desember 2022. Jf. sak BK-2023/2 foreslås brukerinntilbetalingen ytterligere redusert med 2,5 millioner pr år i 3 år for å ta ned konsortiets egenkapital (totalt 5,3 millioner).

Budsjettet legger opp til en bemanning av produktområdet som anses nødvendig for å kunne opprettholde leveransene på et forsvarlig og kvalitetsmessig nivå.

Rammene som avsettes til kostnader knyttet til prosess rundt nytt biblioteksystem er foreslått trukket ut av årsavgiften og dekket inn av egenkapitalen i konsortiet.

Konsortiet inviteres til å diskutere og gi innspill på forslaget til budsjett for 2023.

Se vedlagte notat for detaljer.

BIB-2023/04 Budsjettforslag for 2023

Sammendrag

Vedlagt følger forslag til budsjett for 2023, basert på de oppgaver Sikt utfører for konsortiet og prioriteringer for 2023. I arbeidet med forslag til budsjett har styret i flere omganger gitt innspill og kommentarer til foreløpige utkast. Sikt har også vært i møte med bibliotekdirektørene i BOTT, der tema var den økonomiske situasjonen i UH-sektoren, behovet for kostnadsreduksjoner og anskaffelsesprosessen.

Budsjettet som nå legges frem tar innover seg de signalene vi har mottatt i denne prosessen. På inntektssiden innebærer budsjettforslaget at den årlige avgiften reduseres med 4,7 millioner sammenlignet med innbetalingen for 2022.

På kostnadssiden er det en reduksjon på 2,8 millioner i forhold til det budsjettet som ble lagt frem for styret på møtet 9. desember 2022. I det reviderte budsjettforslaget er lønnsbudsjettet internt i produktområdet redusert med ca 730.000,- og ressurser fra andre seksjoner i Sikt er redusert med i underkant av 600.000,-. Reisebudsjettet er redusert og det er gjort innsparinger knyttet til drift og vedlikehold. Rammene som avsettes til kostnader knyttet til prosess rundt nytt biblioteksystem er foreslått trukket ut av årsavgiften og dekket inn av virksomhetskapital i konsortiet.

Sikt foreslår overfor styret å redusere brukerinnbetalingen med 2,5 millioner pr år i 3 år for å ta ned konsortiets virksomhetskapital, jf. sak BK-2023/2.

Planer for 2023

Produktområdet Kunnskapsressurser og bibliotek tjenester har ansvaret for leveransene til BIBSYS-konsortiet. Dette er en totalleveranse som inkluderer forvaltning av avtaler, kontrakter, leverandøroppfølging, støttetjenester i form av bruker støtte, veiledning/dokumentasjon, webinarer, konfigurasjon, bruker involvering gjennom faggrupper, styre og samstyringsmodellen i UH-sektoren, samt nødvendige integrasjoner, verdikjeder, tilpasninger/funksjoner og etterfølgelse av lover regler i forbindelse med personvern, informasjonssikkerhet og universell utforming.

En mer detaljert gjennomgang av oppgaver, aktiviteter og leveranser vil bli beskrevet i årsrapport for 2022 som publiseres etter at den er behandlet i styret.

Lønnskostnader Kunnskapsressurser og bibliotek tjenester (kjerneteam)

I budsjettet for 2023 er det avsatt 17,8 millioner til lønn.

I produktområdet er det ca 9 årsverk som jobber direkte inn mot BIBSYS-konsortiet. Av dette er det i underkant av et halvt årsverk som er midlertidig innleid kapasitet. De siste årene har det vært avgang fra produktområdet og den totale kapasiteten har blitt redusert fra 12 til 8,5 årsverk, inkludert seksjonsleder som sluttet i Sikt i desember 2022. Det har vært planlagt å erstatte medarbeidere som har sluttet og det har vært tatt høyde for dette i budsjettene. Det er av ulike årsaker ikke blitt gjort, noe som også avspeiler seg i årets resultat.

Tabellen under gir en oversikt over roller, funksjoner, kompetanse- og kapasitetsbehov vi må ha på plass dersom vi skal opprettholde volum og kvalitet på de oppgaver og tjenester vi leverer på vegne av konsortiet.

Produktområdeleder	Det helhetlig faglige ansvaret for leveransene fra produktområdet.
Fagansvarlig fulfillment	Fagansvar for området fulfillment med brukerstøtte, dokumentasjon, veiledninger, webinar og ledelse av faggruppen for fulfillment.
Fagansvarlig akkvisisjon	Fagansvar for området akkvisisjon med brukerstøtte, dokumentasjon, veiledninger, webinar og ledelse av faggruppen for akkvisisjon.
Fagansvarlig resource management (ikke besatt, 40 % innleie)	Fagansvar for området resource management med brukerstøtte, dokumentasjon, veiledninger, webinar og ledelse av faggruppen for resource management.
Fagansvarlig Oria	Fagansvar for Oria med brukerstøtte, dokumentasjon, veiledninger, webinar og ledelse av faggruppen for Oria.
Fagansvarlig e-ressurser (ikke besatt)	Helhetlig fokus på leveranser fra innkjøp, aktivering, gjenfinning og tilgang. Dokumentasjon, veiledninger og support.
Sikkerhet, personvern, utvikling	Ansvarlig for å følge opp sikkerhet og integritet i systemene, personvern og GDPR og utviklingsaktiviteter.
Konfigurerings ekspert	Ekspert på generell konfigurering av biblioteksystemet. Support og veiledninger.
Dataforvaltning og integrasjoner	Utfører rydding og konvertering av data i katalogen for å sikre konsistent katalogisering. Ansvar for integrasjoner inn og ut av systemet.
1. linje support	Ansvar for førstelinje support, vaktordning, overvåking telefon/supportsystem.

Behovet for å opprettholde kapasitet er de siste årene blitt løst midlertidig gjennom innleie av ressurser fra konsortiet og fra Sikt internt. Dette har løst de akutte behovene, men er en suboptimal løsning for konsortiet og Sikt. Det har lenge vært et ønske å kunne erstatte den midlertidige kapasiteten med faste ansatte for å sikre forutsigbar kompetanse, kapasitet og leveranse over tid og redusere sårbarheten knyttet til for eksterne prioriteringer.

Det at vi i stadig større grad er avhengig av å kjøpe kapasitet og kompetanse har også ført til merarbeid i den faste staben både i forbindelse med å skaffe og lære opp midlertidige ressurser, og det reduserer forutsigbarheten og evne til å levere på brukerbehov og ønsker.

Ved å styrke den faste staben til tidligere nivå vil kapasiteten i produktområdet være i tråd med denne strategien, og evnen til tilpasning og til å svare på brukerbehov øke.

Vi ønsker derfor å lyse ut to stillinger; én med hovedfokus på metadata og bibliografisk kompetanse og en med hovedfokus på e-ressurser. Det er tatt høyde for de to stillingene i forslaget til budsjett.

Andre lønnskostnader

Reduksjon av teknisk gjeld har vært et fokusområde de siste årene og det er gjort mye på dette området. For å unngå at det bygger seg opp ny teknisk gjeld er det viktig at det settes av en tilstrekkelige midler til kontinuerlig vedlikehold slik at tjenestene holdes oppdatert og sikre. Å ikke gjennomføre tilstrekkelig vedlikehold vil øke risikoen for tap av funksjonalitet, redusert sikkerhet og kvalitet i tjenesten og økte kostnader til omskriving på et senere tidspunkt.

Som en videreføring av arbeidet med å redusere teknisk gjeld er hovedprioriteten innen utviklingsarbeid i 2023 knyttet til 2 områder; fullføre ny løsning for brukerprovisjonering som ble påbegynt i 2022 og lage mikro-frontends på autoritetsregisteret. Utfyllende detaljer om dette er lagt i vedlegg 1.

Da risikoen ved å videreføre dagens løsninger er for høy og de nye løsningene er skrevet slik at flere komponenter vil kunne gjenbrukes ved et systemskifte, er det formålstjenlig å slutføre dette arbeidet selv om vi går mot et mulig systemskifte i 2026.

Det er budsjettert med ca 2,7 millioner til utvikling og generelt vedlikehold av eksisterende tjenester og funksjoner. Tilstrekkelig kontinuerlig vedlikehold er viktig i forhold til å ha sikre tjenester og unngå oppbygging av teknisk gjeld.

Det er i tillegg avsatt midler til sikkerhet og bistand fra sikkerhetsmiljøet i Sikt til forebyggende sikkerhetsarbeid, databehandleravtaler og hendeshåndtering. Det er også satt av noen ressurser for å innhente kompetanse som ikke er representert i produktområdet, eksempelvis juridisk bistand, universell utforming og innkjøp- og kontraktsforvaltning.

Dagens kontrakt med Ex Libris løper ut 2025. For å kunne gjennomføre et eventuelt systemskifte trygt, bør det settes av minimum 18 måneder til denne prosessen, derfor bør en ny kontrakt være signert senest sommeren 2024. Sikt ønsker derfor å legge opp til et løp hvor vi kan ferdigstille en kravspesifikasjon og kunngjøre et anbud i løpet av 2023. Mer detaljer om hva som har vært gjort hittil og forslag til plan for prosessen videre er skissert i vedlegg 1. Det avsettes en ramme på 500.000 årlig fra virksomhetskapitalen til dette arbeidet; primært knyttet til bistand fra innkjøpsavdelingen i forbindelse med utarbeidelse av kravspesifikasjon, forberedelse og gjennomføring av anbudsprosess, vurdering av tilbud og kontraktsforhandlinger.

Andre driftskostnader

Lisenskostnader for bruk av biblioteksystemet Alma og søkesystemet Oria økes i henhold til kontrakten med 3%. Posten for innholdsinformasjon økes noe basert på generell prisjustering. Andre lisenskostnader holdes på samme nivå som 2022.

Gjennom året har flere av tjenestene blitt flyttet fra en skyplattform (Safespring) over til Amazon Web Service (AWS). Dette gir økt fleksibilitet og robusthet. Det vil også føre til lavere driftskostnader for 2023. Generell applikasjonsdrift og vaktordning inngår også i denne posten.

Medlemskontingenten for IGELU med 50 euro pr institusjon i konsortiet.

Reiser, kurs og møtedeltakelse

Avsetning til reise og kompetanse for Styre, faggruppe og produktområde er redusert med 18 % sammenlignet med foregående år. Det planlegges ikke med bidrag til BIBSYS-konferanse i 2023. Det kan avholdes en enklere fagsamling som primært dekkes av selvkost.

Behovet for nye midlertidige referansegrupper/samhandlingskanaler

E-ressurser

Som diskutert i en rekkes sammenhenger, nå sist på styremøtet 9.12.2022, er e-ressurser pekt ut som et viktig satsingsområde for konsortiet. Vi foreslår at det i 2023 opprettes en midlertidig referansegruppe for e-ressurser, bestående av representanter for faggruppene i BIBSYS-konsortiet samt faggruppen for Leganto. Sikt fasiliteter og deltar i arbeidet. Gruppen har følgende mandat:

- Avklare e-ressursens gang fra innkjøp til sluttbruker.
- Identifisere problemområder i Alma, Oria og Leganto i de ulike trinnene.

Sluttproduktet fra referansegruppen blir en rapport som kan danne grunnlaget for et videre arbeid med å levere forbedringer til konsortiet. Dette er også et viktig bidrag inn i kravspesifikasjon i anskaffelsesprosessen.

Analytics

Vi har fått signaler fra konsortiet om at man ønsker å styrke samarbeidet rundt Analytics. I 2023 vil vi å lansere en samhandlingskanal for Analytics som kan brukes til informasjonsdeling og samarbeid. Sikt vil fasilitere dette arbeidet.

Budsjettforslag 2023

Foreløpig regnskap for 2022 og revidert budsjettforslag for 2023 er gjengitt i tabellen under. Det tas forbehold om at årsregnskapet for 2022 ikke er avsluttet ennå.

2023 (tall i tusen kroner)	Revidert budsjett 2023	Foreløpig regnskap 2022	Budsjett 2022
Inntekter			
Overføring fra deltakerinstitusjoner	36848	41478	41587
IGELU medlemskontingent	200	160	160
SUM	37048	41638	41747
Utgifter			
Lønn inkl overhead	17868	15359	18596
Lønn for tjenester fra andre seksjoner (utvikling, vedlikehold, innkjøp, sikkerhet, o.l.)	3004	1594	5578

Driftskjøp ekskl reiser / annen leiekostnad / drift	17826	17226	18544
Reiser, kurs og møtedeltakelse	650	493	800
BIBSYS-konferansen	0	0	600
Rammeavsetning prosess biblioteksystem	500		
IGELU medlemskontingent	200	158	160
SUM	40048	34830	44278
Resultat	-3000	6808	-2531
Overføring fra 2022	14000		
Overføring til 2024	11000		
Balanse	0		

Oppsummering

Budsjettforslaget innebærer en reduksjon i årlig avgift de neste tre årene på 4,7 millioner, inkludert disponering av virksomhetskapitalen.

Konsortiet inviteres til å diskutere og komme med innspill til det foreslåtte budsjettet for 2023.

Vedlegg 1: Utviklingsaktiviteter

Løsning for brukerimport

Sikt leverer i dag løsning for import av brukere fra eksterne systemer til brukerkatalogen i Alma. Alma forvalter brukerdata for både Oria og Leganto. Løsningen er basert på nattlige oppdateringer som FS/institusjonene overfører før vi prosesserer data og importerer til Alma. En risikovurdering i desember 2021 anbefalte at dagens løsning avvikles da dagens brukerimport er en av de gjenværende løsningene som fortsatt har stor grad av teknisk gjeld. Det ble derfor igangsatt et behovsanalysearbeid i 2022 for å identifisere hva behovet er i en ny importløsning. Det ble gjennomført tre workshops med representanter for konsortiet. Følgende institusjoner var representert; AHO, NAV, FHS, HVO, OsloMet, UIO, UIB og UIT.

Representantene pekte på følgende hovedpunkter:

- Dagens løsning med nattlig overføring er ikke god nok og gir ikke en god brukeropplevelse. Det forventes at endringer gjort (for eksempel i studentweb) skal gjenspeiles snarest mulig i biblioteksystemet
- Det må etableres bedre funksjonalitet for å forhindre konflikter eller dubletter når en bruker eksisterer i flere kildesystemer for eksempel opptrer som både ansatt og student)
- Det er viktig å ivareta behov for brukerimport også i institusjoner som ikke er tilknyttet Felles Studentsystem.
- Institusjonene ønsker større fleksibilitet når det kommer til hvilke data som overføres og hvordan de tolkes i Alma

Høsten 2022 startet utviklingsarbeidet:

Oppgave	Status
Felles Studentsystem lager en ny løsning for å hente ut data og informasjon om hvilke studenter som er endret siden et gitt tidspunkt.	Pågår
Vi lager en applikasjon som henter disse dataene og oppdaterer med en hyppig frekvens (for eksempel én gang i kvarteret).	Hovedsakelig ferdig, men må justeres når FS er ferdig
Vi tilgjengeliggjør et API-ende punkt som fungerer som en proxy mot Ex Libris sine løsninger. Dette API'et kan brukes av institusjoner som ønsker å sette opp import fra sitt ansatt-system	Ferdig. Vi jobber sammen med institusjoner som har meldt inn behov for å opprette brukerimport for å implementere løsningen.
Vi undersøker muligheten for å samarbeide med konsortieinstitusjoner om å lage løsninger for ansatt-systemer, slik at løsninger kan gjenbrukes.	Avventer oppstart hos interesserte institusjoner. Forventet oppstart i løpet av første kvartal.
Vi undersøker muligheten for å implementere Alma-oppdatering i løsningen	Alternativet er diskutert med utviklingsteamet bak applikasjonen. Alma

som importerer data til økonomi- og sakssystem.	trenger data som ikke overføres til økonomi- og sakssystem. Å tilpasse applikasjonen til å dekke import til Alma vil kreve mye tilpasning og på nåværende tidspunkt er det usannsynlig at dette er en farbar vei.
Institusjonene får tilgang til et grensesnitt hvor de selv kan angi utvalgsriterier, valgfrie datafelter og mapping	Vi har en prototyp klar, men justeringer vil måtte komme etter at FS-delen av integrasjonen er ferdig. Det avhenger blant annet av hvilke data vi kan motta.

Målet er at vi i løpet av 2023 skal ha flere institusjoner i gang med ny løsning for import av ansatte og at størsteparten av FS-institusjonene skal være over på ny importløsning. Her er det imidlertid noen sårbarheter og avhengigheter knyttet til at FS har tatt i bruk ny teknologi og tilgang til utviklingsressurser på biblioteksiden.

Da risikoen ved å videreføre dagens løsning er for høy og den nye løsningen er skrevet slik at flere komponenter vil kunne gjenbrukes ved et systemskifte, er det formålstjenlig å slutføre dette arbeidet selv om vi går mot et mulig systemskifte i 2026.

Oppstart ny løsning for autoriteter

Sikt leverer BIBSYS Autoritetsregister (BARE), et felles autoritetsregister for personer og korporasjoner. Teknologien som er brukt i frontend for BARE er overmoden for utskifting. Vi har ønsket å realisere en omskriving av BARE i sammenheng med TILDE (Tilgjengeliggjøring og deling av forskningsadministrativ informasjon)-prosjektet, men dette prosjektet er satt på vent på ubestemt tid.

Vi utreder derfor muligheten for å kunne skrive om frontend slik at det fungerer mot dagens løsning og samtidig blir fleksibelt med tanke på integrasjon mot Tilde. Vi jobber nå sammen med utviklerne for å kunne levere estimater på utviklings- og driftskostnad som kan presenteres for styret for BIBSYS-konsortiet og Nasjonalbiblioteket. Planlagt start for realisering er i løpet av andre halvår 2023. Dette vil også være en aktivitet i 2024.